

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy hóra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
Negyedév. e. . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-43. SZÁM.

A pénzügyi anketé

A drágaság kérdésében a pénzügyminiszter anketét tartott, amelyre meghívta a bankigazgatókat is, hogy az ő véleményüket meghallgassa. Elolvassa ennek az anketának lefolyását, annak a nézetünknek kell kifejezést adnunk, hogy a bankigazgatók tisztán az ő érdekeiket képviselik, közgazdasági szempontból kevésbé értékes nyilatkozatokkal aligha támogatták valami nagyon a pénzügyminisztert. Az egyik bankigazgató azt hangoztatta az anketén, hogy a külföld bizalma a magyar korona iránt csak akkor szilárdul meg, ha a Hájjas Iván szerepléséhez hasonló káros jelesek végleg megszűnnek.

Eltekintve attól, hogy most már a legteljesebb mértékben konszolidált viszonyok között vagyunk, az illető bankigazgató ezen nyilatkozata még akkor sem állja meg a helyét, ha a viszonyok kevésbé volnának konszolidálva. Az olyan eseményeknek, mint amelyek az erős nemzeti érzés kirobbanása folytán előfordultak, semmi közük sincs a valuták értékéhez. Ha a bankigazgatók egészen logikusan gondolkoznak, akkor ők is tudhatják, hogy Ausztriában semmiféle erőszakoskodások nem fordulnak elő. Ottan más az ugynevezett jogrend és a valuta mégis úgy zuhan, hogy az osztrák korona nemsokára utól fogja érni az orosz rubelt. Irországban ezzel szemben egyáltalában nem tekinthetők a viszonyok a bankigazgatók véleménye szerint konszolidáltaknak és az angol font mégis tartja az arannyal szemben árfolyamát.

Egy másik bankigazgató kijelenti, hogy csak az vásárolhat valutát, akinek arra legális szüksége van. Erre vonatkozólag azt szeretnők tudni, hogy mikép állapítanak meg, hogy a nagybankok mindig akkor vásároznak-e valutát, amikor erre legális szükségük van. Hiszen a nagybankok azok, amelyek az ugynevezett legális szükség nélkül is mindig a legteljesebb mértékben használják ki a valuták árfolyam különbségét. Uglátszik, az illető urak azon a nézetben vannak, hogy csak az a legális, amit a nagybankok csinálnak és ezért a valuta kereskedelmet kizárólag a nagybankoknak kell monopólium gyanánt odaadni.

Egy harmadik ur az anketét, amelyen a drágaság okaival kellett volna foglalkozni, arra használta fel, hogy a telefonmizériákról panaszkodott. Szeretnők tudni, hogy a telefonmizériák micsoda kapcsolatban vannak a drágasággal és szeretnők tudni azt is, hogyha egy banknak legjobb összeköttetései vannak egy vidéken, mint a külföldön, akkor abban az esetben, ha valami nagy tőkecsoportosulásból

kitudódik az a hír, hogy a magyar korona a jövőben esni fog, így az ilyen panaszttevő nem e arra fogja kihasználni az ő kitűnő telefonösszeköttetését, hogy a magyar koronát dobja piacra nemcs valuták ellenében.

A fentebb ismertett anketén leadott véleményeket nem tarthatjuk értékesnek még akkor sem, ha a véleményüket közlő urak mindjárt kincstári főtanácsosok is. Ilyen véleményekkel a magyar koronát stabilizálni, vagy javítani nem lehet. Szerencse, hogy vannak szakférfiaink, akik a nagytőke csoportot képviselők eme ugynevezett szakvéleményét kellő mértékére tudják le-

szállítani. A helyzet csak úgy szanalható, ha alaptalan fecsegés helyett mindenki, akinek módjában van a valuta esését megakadályozni, hozzájárul s ezt a szűkebb értelemben vett érdekek kikapcsolásával megteszi, támogatva a kormányt a pénzügyi egyensúly helyrehozásában. Ha egyes urak ezt nem tennék, úgy kérjük azokat a kényszer intézkedéseket, amelyek a gazdasági törvényekkel ellentétben nem állanak és amelyek képesek arra, hogy az államháztartást rendbehozva, az egyes tőkecsoportok meg nem érdemelt nyereszkesedését, a magyar faj gazdasági romlását megakadályozzák.

Andrássyékát kikéri a bíróság

Budapest, jul. 12. Tőreký Géza kuriai bíró, a budapesti büntető törvényszék másodelnöke megkeresést intézett a Házhoz, hogy a királypuccs vádlottjai közül újból nemzetgyűlési képviselőkké választott Andrássy Géza grótot, Sigray Antai grótot és Rakovszky Istvánt a mentelmi jog biztosította kiváltság alól függeszszék fel és adják ki az eljárás további folyamataira. A megkeresés elő-

szőr a nemzetgyűlés mentelmi bizottsága elé került s ezután jut a Ház plénuma elé

A királypuccsban indított eljárás terheljei közül többen azzal a kéréssel fordultak a bírósághoz, hogy a szabadlábra helyezéskor letett óvadékot adják vissza nekik.

A bíróság az óvadék visszautalása tekintetében a kiadatás után fog határozni. Ha valami akadály nem jön közbe, a bíróság számítása szerint október elejére fogják kitűzni a főtárgyalást a királypuccsban.

Elfogadták a lakásrendeletet

Budapest, jul. 12. A drágaság és a lakásrendelet tárgyában kiküldött külön bizottság ma délután ülést tartott, amelyen a kormány részéről jelen voltak Vass József népjóléti miniszter, Daruváry Géza igazságügyminiszter és nagyatádi Szabó István földmivvelésügyi miniszter.

Heinrich Ferenc az ülést megnyitva, a bizottság a rendeletet ál-

Az igazságügyi bizottság elé?

Ezután Vázsonyi Vilmos előadta, hogy a rendelet több része a szakbizottság elé tartozik és hogy az ellenzék a drágaság kérdésében azt kívánja, hogy a kormány nyilatkozzon szándékairól és tegyen javaslatokat és így adjon alkalmat a bizottságnak arra, hogy meghallgathassa a szakemberek véleményét is és adatait összegyűjthesse. Gyakorlati eredményeket csak ilyen körülmények között lehet elérni.

Ekkor lépett a terembe Haller István és kijelentette, hogy csatlakozik Vázsonyinak ahhoz a felfogásához, hogy a lakásrendelet további tárgyalása az igazságügyi bizott-

ságban elfogadta és áttért a részletes tárgyalásra.

A részletes tárgyalás során a bizottság az első szakaszt Wolff Károlynak már a keddi ülésen előterjesztett indítványával fogadta el, amelynek értelmében a minisztertanács a rendelet hatályát szükség esetén az 1-2000 lakosságú községekre is kiterjesztheti.

sághoz tartozik s kéri, mit szándékozik a kormány tenni?

Vass József népjóléti miniszter hivatkozott arra, hogy az egész lakásrendelet tárgyalása az ad hoc bizottság elé tartozik. A drágaság kérdésében a kormány meg fogja tenni a maga előterjesztéseit.

Vázsonyi Vilmos tudomásul vette a miniszter nyilatkozatát és kijelentette, hogy a lakásrendelet további tárgyalásában részt vesz.

Ezután Haller István szólalt fel, kijelentve, hogy az ellenzék tegnapi nyilatkozatát azért tette, mert nincs megelégedve a lakásrendelet kérdésében eddig elért engedményekkel.

A drágaság kérdésében az ellenzék a kormánytól várja az iniciatívát és csak az idetartozó kérdések tárgyalását tekinti a bizottság feladatának. Ezekben a tárgyalásokban az ellenzék részt vesz. A lakásrendelet további tárgyalásában azonban nem, de nem kifogásolja, ha az ellenzék egyes tagjai ebben részt vesznek.

Platthy György kijelentette, hogy a bizottság munkakörét a nemzetgyűlés szabja meg és a bizottságnak ehhez kell magát tartania.

Bessenyei Zénó helytelenítette, hogy az ellenzék politikai szempontokat visz bele a vitába.

Szociálista kivonulás

Farkas István (szociáldemokrata) jelentkezett ezután szólásra.

Miután azonban az elnök nem vette észre és másnak adta meg a szót, Farkas azzal a kijelentéssel, hogy ő nem másodrangú képviselő és ezek után nem hajlandó itt maradni, eltávozott az ülésről.

Távozása után Vázsonyi Vilmos szólalt fel és kijelentette, hogy Farkas azért távozott el, mert szólásra jelentkezett és nem kapott rá engedélyt.

Heinrich Ferenc elnök megállapítja, hogy Farkas István eltávozott még azelőtt, mielőtt a szólási jogot neki megadhatta volna. E tekintetben Farkas részéről sajnálatos tévedés forog fenn.

Az elnök utána is izent Farkasnak és visszahívta a terembe azzal, hogy csak félreértésről lehet szó a Farkas részéről. Azonban Farkas nem akceptálta ezt és eltávozott.

Elfogadott módosítások

A folytatási tárgyaláson Vázsonyi Vilmos a megüresedett lakásoknál a tulajdonos szabad rendelkezési jogát kívánja helyreállítani, de a közhivatalnokok részére történő lakásigénylést tartja továbbra is fenntartandónak.

Vass József népjóléti miniszter elismeri, hogy Vázsonyi indítványának elfogadása nagy lépés lenne a szabadforgalom felé, azonban erre márholnapra áttérni nem lehet.

Ezután Vázsonyi Vilmos legalább a lakásrészek igénybevételének megszorítását kérte, mire Vass József miniszter kijelentette, hogy az összes rekvirálási kérdéseket ő maga fogja elintézni és a megszorítások tekintetében mindent el fog követni.

Az üres telkeknek építkezés céljából való igénybevételét Vázsonyi nem tartja törvényesnek és azt kívánja, hogy a kormány erre vonatkozólag törvényjavaslatot terjesszen a nemzetgyűlés elé.

Vass József népjóléti miniszter és Daruváry Géza válaszoltak Vázsonyinak és kilátásába helyezték a kérdésnek a minisztertanács elé való terjesztését. Ezután a követ-

kező szakaszokat a bizottság változatlanul elfogadta.

A 78-ik §-nál Vázsonyi a kapupénzek felemelésére vonatkozólag tett módosító indítványt.

Vass József miniszter kijelentette, hogy ezt a kérdést mérlegelés tárgyává teszi és minisztertanács elé terjeszti.

A rendelet többi szakaszát a bizottság változatlanul fogadta el.

A tárgyalás befejezésével a bizottság elhatározta, hogy a jelentés megszerkesztésével az előadót bizza meg. Jelentésében kérni fogja a nemzetgyűlést, hogy a jelentéshez mellékelte rendeletet vegye tudomásul.

Megjelenik a rendelet

Vass József népjóléti miniszter a bizottság tárgyalásának befejezése után a következő nyilatkozatot tette:

— A bizottság által ajánlott módosításokat részben elfogadtam, részben pedig minisztertanács elé terjesztem. A bizottság megegyezett abban, hogy a módosításokat illetőleg a döntés a kormányt illeti meg, nem pedig a parlamentet, mivel a rendelet a kivételes hatalom alapján adatott ki. A kérdéssel még a pénzügyi minisztertanácsban foglalkozni fog a kormány és a rendelet végleges formájában már szombaton meg fog jelenni és így 15-én már életbe is lép.

Az ellátatlanok

A közellátás kérdésével kapcsolatban Térfy Béla közéleti miniszter erre a következőket mondotta:

— A kormánynak ebben a kérdésben az az álláspontja, hogy azoknak az ellátásáról gondoskodhatik csak, akiknek maga az állam ad fizetést, mert már az ellátásról való gondoskodás tulajdonképpen nem más, mint a fizetés kiegészítése. — Ezenfelül a kormány bizonyos kis tartalékokat összegyűjt, amelyre természetesen mulhatatlanul szükség van.

A kormány a közellátásban részesülő kataszterének megszükitése mellett foglalt állást. Azok a köz-tisztviselők, akiknek van földbirtokuk, vagy akik olyan félreeső helyen laknak, hogy a természetbeni ellátás lebonyolítása ott nehézségekbe ütközik, kivételnek az ellátatlanok kategóriájából.

Az ipari munkásságnak a kataszterbe való felvételét a kormány nem teljesítette, mert az állam nem képes annyit ráfizetni. Egyébként is az ipari munkásság ellátásának ügyét a munkaadónak kell fedezni.

— A zenede igazgatósága. A városi zenede igazgatói állására már két ízben hirdetett pályázatot a városi tanács. A pályázat azonban nem járt eredménnyel. Most arra gondolnak az illetékes tényezők, hogy a zenede igazgatói állását meghívás útján fogják betölteni. Az állásra azonban eddig még senkit sem vettek komoly kombinációba.

Ja zband zenekar hangversenyez Serafin karmester vezetésével minden este új műsorral a Royal kávéház teraszán. ::

A kereskedelmi miniszter expozéja

Budapest, július 12. A nemzetgyűlés mai ülését Gádli Gaszton elnök nyitotta meg.

Az *indemnitás* folytatólagos tárgyalásánál az első felszólaló Zsitvay Tibor.

Sajnálattal állapítja meg, hogy a választási mozgalmak alatt sok olyan jelenség merült fel, amely éperséggel nem szolgálta a konszolidáció

útját. Felemlíti az ellenzék által elkövetett visszaéléseket. Konkrét eseteket sorol fel, majd rámutat arra, hogy Győrben, Miakits kortesei fenyegetődtek, hogy meg nem választása esetére 90 sár már meg van dsva. Drózdai kerületében pedig választói a házak felgyújtásával fenyegetődtek, míg Mezőcsátón a robot visszaállításával.

A szociáldemokraták mozognak

Az emigráció a külföld gyámkodását keresi a magyar függetlenségével szemben. A magyar néplélek azonban nem abból a viaszból van gyurva, amelyet bármely irányban könnyen lehetne formálni, hanem abból a márványból, amelynek megvan a maga határozott jellege.

Esztergályos János gunyosan mosolyog, mire *elnök* figyelmezteti, hogy akkor, amikor a szónok hazafias kijelentést tesz, ne méltóztassék gunyosan nevetni.

Peidl Gyula: Ez az elnöki pártatlanság?

Elnök: Peidl Gyulát rendreutasítja, azt mondván, hogy az elnöki kijelentést kritika tárgyává tenni szigorúan tilos.

Többen közbekiabálnak: Ki maga? Micsoda ember maga?

Peidl Gyula közbeszól megegyezszer, mire az elnök rendreutasítja.

Zsitvay Tibor: A földreformmal foglalkozik és kijelenti, hogy a földreformmal 75 év mulasztását kell helyrehozni. Nálunk osztály és fe-

lekezeti izgatás nincs és arra kell törekedni, hogy Magyarországon a munka bresülete helyreálljon és lehetőtlenné kell tenni azt, hogy valaki más ember munkájából éljen meg. Sürgeti a tanyai közgazdaság reformját, a tanyai vallásügy megszervezését, továbbá az alföldi erdőtelepítéseket.

Szembeszáll azzal a kijelentéssel, amely szerint az egységspárt osztályuralomra törekszik. Sürgős és elsőrendű kötelességnek tartja a tekintélyek helyreállítását. Ennek helyreállítása függ nemcsak a kormánytól, de az ellenzektől is. Ennek első módja a *közalkalmazottak fizetésének emberséges rendezése*.

Üdvösnek tartaná, ha a szakszervezetek minél nagyobb szabadsággal bírnának, de követeli, hogy politikai és gazdasági terror nélkül dolgozzanak. A forgalmi adót súlyos adónak tartja, amely alkalmas arra, hogy egyenlőtlenül terhelje meg az egyes néprétegeket. Kívánatosnak tartja, hogy a közszükségleti cikkek kivétessenek alóla.

Külkereskedelmünk javítása

Valkó Lajos kereskedelemügyi miniszter szót emelt fel ezután a nyilatkozott azokról a kérdésekről, amelyeket legfontosabbnak tart. Ezek közül főként a *külfölddel való gazdasági kapcsolatok* jönnek előtérbe. Másik fontos kérdés a *termelés fokozásának kérdése*, a harmadik pedig a *kereskedelmi forgalom szabad helyreállítása*.

Ami a külfölddel való kapcsolatok kérdését illeti, bennünket leginkább az a terület érdekel, amelyet közös vámterület kötött össze velünk. A volt közös vámterület azért bír ránk nézve nézve a legnagyobb fontossággal, mert ott a hosszú évek folyamán olyan összeköttetések alakultak ki, amelyeket megszüntetni rövid idő alatt nem lehet. Nem arra kell törekednünk, hogy hamarjában kereskedelmi szerződéseket kössünk, hanem inkább arra, hogy *minél hamarabb jöjjenek létre bizonyos gazdasági természetű megállapodások*, ha azok csupán egyes kérdésekre vonatkoznak is. Itt van például az *árusere*. Ez már olyan előnyökhöz juttatja Magyarországot és a másik területet is, amelyből kifolyólag erő-

sőbb lesz a gazdasági kapcsolat az illető területek között. Mihegyt valamilyen megállapodások létrejönnek, lehetséges lesz a függőben lévő pénzügyi kérdéseket is rendezni.

A gazdasági termelés során még nem érjük el a béke évek alatti állapotokat, hanem körülbelül csak a feléig jutottunk. Külkereskedelmi mérlegünk passzív. Ez már magában véve is nagy baj és a legfontosabb most az, hogy miképpen alakul a nemzetközi fizetési mérleg. A magyar fizetési mérleget ha úgy állítottuk volna be, hogy 21 milliárd a passzív fizetési mérleg, akkor lényegesen aktívabb tételek lettek volna és nem állott volna elő a mostani helyzet. Fizetési mérlegünkben aktív tételek alig vannak a külfölddel szemben. Ezzel szemben mindig nagy volt az importunk és lényeges összegeket kellett fizetnünk a külföldnek.

Azt a következtetést vonja le, hogy *külkereskedelmi mérlegünkben kell a helyzetet javítani*. Már az utolsó hónapban nagy javulás észlelhető a téren és az továbbra is várható.

Bizni kell a koronában

Külföldi tőkére egyelőre nem számíthatunk. Mára azok az eszközök, amelyek a múltban kitűnően beváltak termelés fokozásánál, alig állnak rendelkezésünkre.

Vámvédelem e téren üdvözítő eszköz volna nekünk, azonban ezt a kérdést igen óvatosan kell kezelnünk. A vámtarifa mérséklésével is tudnánk segíteni. Vannak azonban

más bajok is. A koronánk belső vásárlási ereje igyekszik elérni azt az értéket, amellyel a korona külföldi vonatkozásban bír. Az a folyamat, hogy a belső vásárlási erő eléri a kinti értéket, igen lassu folyamat. Pillanatnyilag olyan szituációban vagyunk, amikor akarattunkon kívül álló erő behatása folytán koronánk nagyot zuhant.

— Ilyen pillanatban egy f lida-tunk lehet és pedig az, hogy ne veszítsük el hitünket koronánk értékében. De nekünk nem szabad megfélemednünk a takarékoságról sem.

A szabadforgalom

Törekednünk kell arra, hogy tényleg csak olyan cikkek jöjjenek be az országba, amelyekre itt szükség van. Ezen a téren is vigyáznunk kell azonban az esetleges retorziókra. Általánosságban nem lehet minden cikk behozatalát eltiltani. *Tejles szabaddátételeiről csak akkor lehet szó, ha azt minden vonatkozásban is érvényesíteni tudjuk*. Ez azonban nemcsak tőlünk, hanem a külföldtől is függ. Mi hajlandók vagyunk a korlátozások megszüntetésére, de azt nem tehetjük akkor, amikor más államok is korlátozásokkal dolgoznak. Kétségtelen, hogy a kereskedelem belső vonatkozásban még bizonyos korlátozottságnak van alárendelve. Tudniillik a mesz, a cement, fa és a szén.

A szénnek teljes szabaddátételelét most a tél előtt veszedelmesnek tartom. Mert ha mi a káloria szerint számítjuk a szén értékét, a helyzet az, hogy a szén olcsóbb nálunk, mint külföldön. Előállana tehát az a helyzet, hogy az árak lényegesen emelkednének. Én ugyan azon az állásponton vagyok, hogy meg kell csinálni a szénnél is a szabadforgalmat, ma azonban ezt még nem lehet megkockáztatni. Ez volt a harmadik kérdés, amelyet én a legfontosabbnak tartottam.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy más kérdések nem válnak megoldásra. Én ezeket a kérdéseket tartom előtérben állóknak és ezekben a kérdésekben magától értetődnek bele a többi fontos kérdések is. Az bizonyos, hogy a *gazdasági állapotot máról hónapra megváltoztatni nem lehet*.

Csak fokozatos gazdálkodásról lehet szó, hiszen négy-öt évi inproduktív irányban folyt le a termelés. Nekünk ezt a négy-öt évet pótolnunk kell. Nekünk saját erőkből kell megtenni annyit, amennyit megtenni tudunk.

Bizalom nélkül — értem alatta a külföld bizalmát — gazdasági konszolidációt nem lehet csinálni. — A meggyőződésem az, hogy amennyiben a gazdasági kérdések abban az irányban kezelhetők, akkor ugy gazdasági, mint pénzügyi vonatkozásban is sokat fogunk segíteni helyzetünkön.

— És kérem ehhez a nemzetgyűlés támogatását. Kérem nemcsak itten, hanem a parlamenten kívül is, mert hiszen a toendöket nagyrészt az élet en kell előintézni. Ha mi ezekben a kérdésekben összefogunk és ilyen arányban megyünk előre, akkor az eredmény aránylag rövid időn belül fog mutatkozni!

A Ház minden oldalán nagy éljenzéssel és tapsal fogadták a kereskedelmi miniszter beszédét, amely után az elnök az ülést 5 percre felfüggesztette.

Ezután áttérnek az interpellációkra.

Csik József a földmunkásoknak hatósági lisztellátása tárgyában intéz interpellációt a kormányhoz.

Fajbarack befőzésre és csemegélésre naponta frissen szedve, a piaci árnál mindenkor jóval alacsonyabb árban, nagyban és kicsinyben állandón kapható **a Hangyában** Rózsa utca.

Tisztelt elvtársak .

Esztergályos János elszólja magát és beszédét így kezdi:
— *Tisztelt elvtársak!*

Az egész Ház nagy derűtséggel kíséri *Esztergályos* fejtegetéseit. Elmondja, hogy Pécssett és Baranyában még ma is működik a levél és távirati cenzura. Ugy látszik, hogy a miniszterek utasításait nem tartják be az ő közigazgatási hivatalnokai, akiket *Esztergályos* állandóan szolgálknak nevez.

Szünet után *Esztergályos* János szocialdemokrata a házszabályokhoz kér szót. Kijelenti, hogy Zsitvay beszéde közben csak azért mosolyogtak, mert mindent lehet gyurni, csak a márványt nem.

Elnök ezután napirendi javaslatot tesz.

A Szózat és a cigaretta

Ezután *Belicska* Sándor honvédelmi miniszter válaszol Klárik Ferenc multkori interpellációjára.

Tényállás a következő: Salgótarjánban bevonult egy honvédszázalaj és ez alkalommal egy ünnepséget rendeztek, amelynek keretében a Szózatot is elénekelték. A Szózat elénekélése közben egy Bleyer nevű egyén (Közbeküldöttök: Zsidó!) több szöri figyelmeztetés dacára a kalapot a fején tartotta és feltűnően cigarettázott.

Dénes István a földbirtokreform sürgős végrehajtása tárgyában intéz interpellációt a földmivelésügyi miniszterhez.

Ezután *Szabó* József (budapesti): A nagy anyosi bányaszerencsétlenség ügyében interpellálja meg a pénzügyminisztert. A szerencsétlenségnek a bányagazgatóság bűnös mulasztása volt az oka.

A kiutasítások

Drózi Győző interpellációja a következőképpen szól:

— Van-e tudomása a külügyminiszter urnak arról, hogy a jugoszláv kormány az elmúlt héten körülbelül 500 családot toloncoltatott ki. Összefüggésben van-e ezzel a jugoszláv kormány ez embertelen cselekedetével a pécsi konzulsértés? Hajlandó-e az incidenst elkövető fiatalembereket bíróság elé állítani és a jugoszláv kormánynak elégtételt adni? Van-e tudomása arról, hogy néhány kitoloncolt családot letelepedési engedély miatt a határon visszatartottak? Hajlandó-e ezeknek a letelepedésre engedélyt adni?

Bdnffy Miklós gróf külügyminiszter: Elsősorban az első kérdésre kívánok válaszolni és pedig arra, hogy a kitoloncolás összefüggésben van-e a pécsi konzulsértéssel. Ezt az ügyet már megvizsgáltuk és az illető fiatalemberek ellen az eljárás folyamatban van. Ki kell jelentenem, hogy nem konzulról, hanem alkonzulról volt szó.

— Ilyen sértést nincs hatalmamban megakadályozni, legfeljebb megtorolhatom őket. Éu felajánlottam a jugoszláv kormánynak, hogy bizalmas kísérőre gondoskodom, hogy ezzel is biztosítsam jelenlétüket. *Ez azonban semmiféle tekintetben jogosítja fel a jugoszláv kormányt arra, hogy a megkötött internacionalis kötelességükkel szemben és ezeknek flagráns megsértésével olyanokat, akiknek joguk van Jugoszláviában tartózkodni, kiutasítson.*

— Nem felel meg a tényeknek *Drózi* Győzőnek az az állítása, hogy a kitoloncoltak között vannak olyanok, akik már optáltak. Ezek nem optáltak, hanem továbbra is

Jugoszláviában akartak maradni. *Én ebben a dologban megsértését látom a nemzetek szerződésében biztosított emberi jogoknak.*

— Én már közbeléptem a belgrádi kormánynál és a további lépéseket is meg fogom tenni. Amint felemeltük szavunkat a kisebbségek érdekében, ugy ebben a kérdésben

Wolff Károly a házbér-kérdésről

A mesterségesen leszorított jövedelmű házak a gyengült kezekből a zsidó spekulánsok tulajdonába csuszna át

Még élénk emlékezetükben lehet a „*Hajduföld*” olvasóinak az a cikkünk, melyben rámutattunk annak a magyarázatára, honnan van az, hogy a zsidóság, melynek jó része maga is háztulajdonos és aki mint kereskedő is át tudja a közönségre hárítani a béremelésből előálló rezsi-többletet, mégis oly feltűnő merevséggel és hévvel foglal állást mindennemű béremelési törekvással szemben.

Jóleső elégtételünkre szolgál, mert ebben igazunk megerősítését látjuk, hogy dr *Wolff* Károly, a Ker. Nemzeti Egység pártjának elnöke és a fővárosi közgyűlési többség vezére az e kérdésben hozza intézett kérdésre adott válaszában ugyanugy rámutat arra a fenyegető veszedelemre, melynek mi is cikkünkben hangos szóval kifejezést adtunk.

A „*Nép*” munkatársának a lakás-kérdésre vonatkozólag *Wolff* Károly a következőket mondotta:

— Éu teljesen tudatában vagyok annak, hogy jó lakásrendeletet lehet-

is megakarjuk védelmezni azt, aminek a szolgálatában a világ kultur upei állanak.

Drózi újra felszólal, a külügyminiszter választát nem veszi tudomásul. A Ház azonban tudomásul veszi.

Az ülés valamivel 4 óra előtt ért véget.

etlen kibocsátani, mert oly ellentétes érdekek állnak egymással szemben, amelyeket kielégíteni teljes kép telenség.

— Egyrészt nem vitatható, hogy a lakók legnagyobb része a mai képtelen drágasági helyzetben nem bír magasabb lakbért fizetni, másrészt tény az is, hogy a *házi urak helyzete szintén tarthatatlan*, jövedelmük nincsen, a házak állapota pedig egyenesen aggasztó. Ennek folyamánaként a házak birtokállományában a *legmegdöbbentőbb változások* tapasztalhatók. A régi becsületes háztulajdonosok kénytelenek házaikat áruba bocsátani, így a budapesti **házak nagy része olyan kezekbe jut, amelyek nemzeti szempontból nem egészen megnyugtatók és a házakal egyenes láncolást folytatnak.** Épen ezért egy józan középut volt abban a kérdésben is keresendő, amelyekkel a kisebb egzisztenciák helyzete végleg megoldassék. Javaslatom megtételénél elsősorban az ilyen szegény keresztény igarosság sorsa lebegett szemem előtt.

A Hév. alkalmazottak bérmozgalma

[Levél a „*Hajduföld*” szerkesztőjéhez

Kaptuk a következő levelet:

Tek. Szerkesztőség!

Jóleső örömmel olvastam a „*Hajduföld*”-nek ezen cikkét, melyben annak idején a villamosvasuti tarifa emelésével kapcsolatban azon óhajának adott kifejezést, hogy a viteldij emelésből előálló jövedelem többletből a villamosvasuti alkalmazottaknak jogos fizetésemelési igényük elégtétessék ki. Ezen természetesen látszó várakozásnak azonban az igazgatóság mindezeig nem felelt meg.

Az alkalmazottak a legnagyobb nyomorban vannak. Egy kalauz összesen 3200 koronát keres havonkint. Így aztán nem lehet csodálkozni azon, hogy arcukról az éhség rettenetes képe tükröződik. Egyetlen jól táplált kalauzt nem láthatni, sápadt arcukról a kétségbeesés olvasható le. Mindenkinek joga van az élethez, joga van követelni, hogy legalább a mindennapi betevő falathoz jusson.

Ezért szimpatikus a villamosvasuti alkalmazottak bérmozgalma a társadalom minden rétegében. Csak az igazgatóság az, amely elzárkózik a jogos igényeik kielégítésétől és előbbutóbb sztrájkba kényszeríti a villamosalkalmazottakat.

Ha az alkalmazottak jogos követelése kielégítést nem nyer, könnyen megeshetik, hogy a közönség legnagyobb kárára *mog fognak állani a villamos kocsi*. S lehetetlennek látszik, hogy a vállalat igazgatósága ez esetben felhasználhassa, mondjuk nyíltan „*kijátssza*” a keresztény szervezeteket a legfőképpen a keresztény diákságot a keresztény szocialista szakszervezetekbe tömörült

alkalmazottak jogos követelésének letörésére.

A huzavonának vége kell, hogy legyen s a társadalomnak kell kényszeríteni az igazgatóságot, hogy jobb belátásra jusson. Az alkalmazottak mindent elkövettek, hogy jogos kívánságuk megértésre találjon s így a következményekért egyedül az igazgatóság viseli a felelősséget.

Ezeket kívántam tek. Szerkesztő urnak szíves figyelmébe, az alkalmazottak méltányos kívánságait pedig a sajtó és a nagyközönség megértő jóindulatába ajánlom.

Egy hü olvasó.

Ehhez a levélhez nem sok hozzáfűzni valók van. Olvasóink, akik figyelemre méltatták a *Hajduföld* irányát, tudják, hogy mi következetesen azt vallottuk és valljuk, hogy különösen a mai nehéz időkben minden munkabíró kéz munkájára szükségünk van. Azt valljuk, hogy mindenkinek számot kell vetni nyomoruságos helyzetünkkel és ehhez képest igényeit a lehetőség határáig mérsékelni kell.

A sztrájkunk nem vagyunk elvileg ellenzői. Elismerjük, hogy a töke és a munka gazdasági harcában előfordulhat, hogy a munkás kénytelen a munkabeszüntetés fegyveréhez nyulni. Azonban következetesen felemeltük és a jövőben is fel fogjuk emelni tiltakozó szavunkat, ha azt látjuk, hogy a mozgalom főcélja nem a munkás gazdasági helyzetének javítása, hanem hatalmi célokat szolgál.

Különösen elítéljük az effajta mozgalmat azon alkalmazottak részéről, akik olyan vállalat szolgálatában állnak, ahol az üzem megszakítatlan folyamatossága a köz-

rend, a köznyugalom, az életfolyamafentartása érdekében elmaradhatatlanul szükséges. Ide sorozzuk elsősorban a közlekedési vállalatokat, a közvilágítás, a vízvezeték üzemét, a nép széles rétegeit a napi élelmiszerekrel ellátó üzleteket.

De ép olyan következetességgel keltünk pártjára a munkások minden jogos és méltányos kívánságának. Époly következetességgel tiltakoztunk a munkadó részéről esetleg megnyilvánuló kizsákmányolási törekvés ellen. Amikor a *Hajduföld* hasábjain a nagymérvű tarifaemelésről referáltunk, kifejeztük, hogy elvárjuk az igazgatóságtól, hogy a magasabb viteldijakból befolyó jövedelem szaporulatnak legalább egy részét az alkalmazottak javadalmazásának emelésére fogja fordítani. Ez irányban akkoriban bizonyos megnyugtató kijelentések hangzottak is el. A panaszos levélből az tűnik ki, hogy az ígéret csak ígéret maradt.

Értesülésünk szerint az alkalmazottak ma este 9 órakor újabb gyűlésen fogják megbeszélni a helyzetet. Olyan hangokat hallottunk, hogy ha az igazgatóság mereven elzárkózik a méltányos kívánságok teljesítése elől, az összes alkalmazottak kénytelenek lesznek a sztrájkot megkezdni.

Mi nem adjuk fel a reményt. Ugy az alkalmazottak, mint az igazgatóság részéről feltételezzük, hogy e kérdésben a józan belátás szavára fognak hallgatni s így a megegyezés létrejön, a nagyközönség pedig, mely rendszeren a levét issza a vitának, ezuttal nem fogja a rövidt huzni.

A diákságnak a levélben említett szerepléséről annakidején kifejtettük véleményünket. Teljes mértékben méltányoljuk a lelkes ifjuság nemes intencióját, melyszerint a nagyközönség érdekében sztrájk esetén igyekszik az életmenet zavartalanul ságát fenntartani, de elhibázottnak moadanók, ha mindenkor, tehát a *legméltányosabb bérkövetelés esetén* is, az eset mérlegelése nélkül a munkaadó oldalára állana és így a tőkét támogatná lelketlen kizsákmányolásra irányuló törekvésében.

Ez helytelen és természetellenes is volna, hiszen a tanulóifjuságnak elsősorban kell a tisztességes munkát megbecsülni és így a tisztességes munkát végző dolgozó tömegekkel együtt érezni és őket tisztességes megélhetése kivívásáért folytatott nehéz küzdelmében — ha az nem politikai és hatalmi célokat szolgál, — támogatni.

Juniusi Bajtársak Szövetsége.

Még élénk emlékezetben élnek a bolsevik rémuralom napjai, azok a szenvedések, amelyeket a vörös pri-békek tömlőcében, a terroristák üldözései elől menekülő hazafiak szenvedtek hazafiságukért és a nemzeti eszméért való törhetetlen ragaszkodásukért. Most mindazok, akik az 1919 junius 24 iki ellenforradalomban tevékeny részt vettek, börtönt szenvedtek, vagy azt meneküléssel kerültek el, megalakítják a „*Juniusi Bajtársak Szövetségét*”. Ezuton is felkéri az intéző bizottság mindazokat, akik az ellenforradalomban részt vettek, hogy a folyó hó 12-én, csütörtökön délután 5 órakor sziveskedjenek a Magyar Nemzeti Szövetség tanácsstermében (IV. kerület Gerlóczi ut 11, első emelet) tartandó értekezleten megjelenni, a Juniusi Bajtársak Szövetségének megalakítására vonatkozó további teendők megbeszélése végett. (MTI)

Levél Nagylétáról

Hát úgy látszik, mégis csak mozog a föld. A haladás, a művelődés után való vágyakozás még itt, ebben a rettenetes „kultursivatag“-ban is megérintette már a lelkeket. Mintha egy jobb, tisztább felfogással bíró ifju nemzedék csakugyan átteremteni akarna itt a viselt világot: egy pezsgőbb, elevenebb élet kezd kibontakozni. Ma még félénk, tétozáló kísérletekről lehet szó csupán. Am bizonyos, hogy már itt is valamelyes reményekre jogosító szellemi élet kezdődik a tespedés után.

Vasárnap a várműszakasz a helybeli ifjuság közreműködésével egy anyagiilag is, erkölcsileg is szépen sikerült műkedvelői előadást rendezett. A „Falu rosszá“-t adták elő Szláma János ügyes rendezése mellett. A főszerepet Szláma János játszotta meg. Méltó partnere volt Weisz Elza, aki szép hangjával, temperamentumos játékával kedves élvezetet szerzett a közönségnek. Tallódi Péter bravurosán játszotta nehéz szerepét. Kupfer Géza, a bakter megszélyesítője a házat állandó derűltétségben tartotta. Balogh László Feledi Lajos, Mikó Lidia Batty Tercsi szerepében arattak teljes elismerést. De az előadás legnagyobb sikere a Papp Böske nevéhez fűződik, aki a Feledi Boriska szerepét tökéletes művészettel és drámai erővel játszotta meg. Szép megjelenése, kifogástalan játéka sokáig feledhetetlen lesz előttünk. Elismerés adásuk a többi szereplőknek is, hiszen mindannyian derekasan kitettek magukért. Különösen a rendezőnek, valamint Fekete Gyula urnak, az ügyes sugónak, aki türelemmel viselte el a kánikulai melegséget szükre szabott páholyában.

Az előadást reggelig tartó tánc követte. Nagy volt a kedv. Az a sok ragyogó szempár diadalmasan hódított s bizvást előre megjósolhatom, hogy rövidesen sok dolga akad a léta anyakönyvvezetőnek.

E sorok írójának pedig az a kérése volna a léta „aranyifjusághoz“, hogy előre tovább a megkezdett uton. Az ifjuság a jövő, ehez a jövőhöz fűződnek a mi reményeink is, akik már öszül, fehér fűrtökkel járjuk az életnek utjait, de akik az ifjuság napsugaras, madárdalos tavaszában szebb, boldogabb jövő zálogát keresik a szívekben is, a lelkekben is.

Szombathy László,
ált. polg. isk. igazgató.

Moratórium a németeknek

Páris, július 12. (Havas.) Az a Londonból származó jelentés, hogy Franciaország Németország tartozásaiak egy részét elengedi és három évi moratóriumot engedélyez, nem felel meg a valóságnak, de legalább is még korai. Sem a tartozások elengedésétől, sem a nemzetközi kölcsönről nem lehet mindaddig szó, amíg a jóvátételi bizottság nem nyilatkozik azokról az intézkedésekről, amelyek egyike a német pénzügyek szanálásával, másika pedig a szövetéségek adósságainak elengedésétől szól.

Páris, július 12. Dubois, Franciaország képviselője a jóvátételi bizottságban, a küszöbön álló német moratóriumjavaslatra vonatkozó tegnapi tanácskozáson megint izoláltan állt. Arra szorított, hogy Bradbury angol delegátus egyik javaslatát ellen küzdjön. Az olasz és a beiga delegátusok nem tiltakoztak, hogy egy uton haladnak angol kol-

légaikkal. A tanácskozás, úgy látszik, időnkint nagyon mozgalmas volt.

Páris, július 12. A londoni jóvátételi bizottság ülése után Dubois felkereste Poincarét, aki a tanácskozásba a pénzügyminisztert is belevonta.

Mihelyt a tanácskozási hírt terjedt, Poincaré tekintettel Franciaország fenyegető elszigeteltségére, Dubois felhatalmazta, hogy a moratóriumra vonatkozó angol javaslatot járuljon hozzá.

Páris, jul. 12. A „Temps“ tudni véli, hogy ugyanakkor, amikor a jóvátételi bizottságban Németország moratóriumot kért, a szolgáltatásokat ellenőrző bizottságnál bejelentette a július 15-én esedékes részlet kiutalását.

Bradbury javaslatára vonatkozóan a következőket jelentik: Németországnak a készfizetésekre vonatkozóan fizetési moratóriumot kell öt évre engedélyezni.

A tárgyi teljesítményeket mérsé-

A tiz nevű zsebmetsző bünei

Ötéves bünpör a törvényszék előtt

Érdekes alak állott ma a debreceni kir. törvényszéken Uffalussy József büntetőtanácsa előtt. Hajdu Gyula negyvenkét éves szabó ült a vádlottak padján többrendbeli lopással, illetőleg zsebmetszéssel vádolva: egy ötszázötven, 1917-ben Debrecenben elkövetett zsebmetszésért vonta felelősségre a bíróság.

Hajdu Gyula rendkívül érdekes s kalandos multira tekinthet vissza, amint az a személyi adatok felvételénél kiderült. Jelenleg négy gyermeke van; a háboruban megszerezte az arany, nagyezüst, kisézűst, bronz vitézségi érmet. Életének egy részét börtönben, fogságban töltötte. 1903-ban három havi, 1907-ben hat hónapi, 1910-en egy évi börtönbüntetést kapott lopásért, csalásért és hatóság elleni erőszak miatt. A katonaságnál hihetetlenül sokszor le volt eszkva, harminetöt hatvan napig esetenként. Kihágásért tízenegyszer volt már elítélve.

A vakmerő zsebmetszőnek 10 állandó álneve volt, amelyeket felváltva használt. A legismertebb volt a Greon György, azonkívül használta gyakrabban a Kerékgyártó János, Roboz György, Burger Géza álnevet is. Hamis igazolvánnyal bőven elvált látva. Jelenleg szintén vizsgálati fogságban ül a legutóbbi évek alatt elkövetett zsebmetszésekért.

Érdekes volt, hogy mikor az elnök megkérdezte tőle, hogy sikkasztásért nem volt-e elítélve 8 hónapra, elkeseredetten tiltakozott ez ellen.

— Kérem, ez nem az én szakmám, ebben nem utazom.

Most azért a zsebmetszésért vonta felelősségre a bíróság, amit 1917-ben Debrecenben, az állomáson követett el, amikor is Steinberger Sámuel kereskedőtől négyezer koronát lopott el, egy Gábor Miklós nevű székelytől pedig el akarta lopni a pénzeszacskóját, amely a nyakában lógott. Már épen elvágta a zacskót tartó zsineget, mikor egy kalauz, Szarka Gábor észrevette s rendőrt hívott, aki letartóztatta.

A tegnapi tárgyaláson Hajdu kézzel-lábbal tiltakozott a lopás vádjá ellen. Valóságos iskolapéldáját mutatta be a tagadásnak. Azt állítja, hogy a lopás idején azért ismert be egyetmást, mert akkor épen szükésben volt a katonaságtól s félt, hogy

keini kell. Miután a jóvátételi bizottság csak akkor határozhat hivatalosan, ha a garanciabizottság Berlinből a jövő hét elején visszatér, a jóvátételi bizottságnak haladéktalanul ki kell jelentenie, hogy elismeri azokat a nehézségeket, amelyekkel Németországnak küzdenie kell és hajlandó a segítőakcióra.

Ez olyképpen történék, hogy a bizottság a július 15-ig engedélyezett fizetést nem venné azonnal igénybe, hanem beleegyeznék abba, hogy az összeg a német birodalmi bankban maradjon a bizottság rendelkezésére.

Az az összeg, amelyet Németországnak fizetnie kellene, már csak 32 millió aranymárkára rug. A júliusi részlet csökkentését a jóvátételi bizottság hivatalos kommunikéjében tegnap késő este közölte.

Különböző híresztelések szerint a miniszterelnök felhatalmazta Dubois-t, hogy egyezzen bele a Németországnak nyújtandó moratóriumba, nehogy Franciaország ismét izoláltan maradjon.

felfedezik az szökést s — eltemetik, agyonlövők érte.

A bíróság, mivel a kihallgatott tanúk semmire sem emlékeztek, több fontos tanu pedig megszállott területen tartózkodik s nem jelent meg, bizonyítékok hiánya miatt felmentő ítéletet hozott.

Hajdu azonban csak nem bocsátottak szabadon mert újabb büneiért közelesen felelősségre vonják s akkor valószínűleg nem lesz olyan szerencsés, mint most.

Vasvillával ment a gazdájának

Nógrádi István béres Nagykerékiben Moldoványi Ferenc földbírókosnál szolgált. Ez év áprilisában Moldoványi Nógrádi 12 éves öcsét Sándort, mivel szigorú tilalma ellenére ismételtelen a vetésben játszadozott s azt letaposta, bottal megverte.

A kis Sándor torkaszakadtából kiáltozott az ütések alatt, mire előrohant testvérbátyja, Nógrádi István vasvillával a kezében s rákiáltott a gazdájára:

— Eressze el azt a gyermeket, míg jó dolga van, s a következő pillanatban már a vasvilla boldogabb végével fejbeütötte gazdáját, akit azonnal elborított a vér s eszméletlenül esett össze.

Moldoványi husz napon tul gyógyuló sérülést szenvedett az ütés következtében s csupán erős koponyájának köszönhetette, hogy életben maradt.

Nógrádit tegnap vonta felelősségre a kir. törvényszék Uffalussy József elnökelete alatt működő büntetőtanácsa s Eöry Kálmán kir. ügyész vádbeszéde után erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés bűntettében mondotta ki bűnösnek s ezért hat hónapi börtönrre ítélte. A büntetésből 2 hónapot vizsgálati fogságával kitöltöttnek vettek. Az ügyész súlyosbításért, a védő enyhítésért, illetőleg felmentésért felbevezett.

A bíróság ügye végleges elintézéséig Nógrádit szabadlábra helyezte, mivel szükésétől nem kell tartani.

Megszűnt mezőgazdasági gépgyári sztrájk

Tegnap délután a mezőgazdasági gépgyár húzamosabb idő óta sztrájkoló munkásai újabb értekezletet tartottak, amelyen a gyár igazgató-sága is képviseltette magát s azon elhatározták, hogy csütörtökön reggel minden további feltétel nélkül megkezdik a munkát. Egyetlen kikötésük az volt, hogy a sztrájk miatt senkit se bocsássanak el. A bérmeelési tárgyalásokat azonban tovább folytatják a munka megkezdésével is és most már remény van a teljes megegyezésre.

A téglagyáriak

A téglagyári munkások részleges sztrájkja szintén újabb fordulatot vett. A munkások követelése az volt, hogy minden ezer darab nagy téglát után 500, kis téglát után 450 korona bért kapjanak — két hónapra visszamenőleg. A munkaadók a kívánt bért hajlandók megadni, de nem visszamenőleg, mire a munkások nagy része elyben kimondotta a sztrájkot, de mivel a gyárnál nagyobb összegű adóssága, előlege van a legtöbbször, ezt ledolgozzák s csak azután lépnek sztrájkba. A békés megegyezés azonban feltétlenül létre fog jönni.

Borbélyok

Változatlanul tartanak a tárgyalások a borbélyiparban is, de végleges megegyezés még nem jött létre. Érdekes, hogy Nyíregyháza mar kiűtött a borbély sztrájk s tegnap több nyíregyházi uriember direkt azért jött át Debrecenbe, hogy jól megborotválkozhasson.

Villamos kalauzok

Nehezebb a helyzet a villamoskalauzoknál, akik szintén bérjavítási mozgalmat indítottak. Az igazgatóság itt eddig még tárgyalásokba sem bocsátkozott alkalmazottaival, akik most a hajózási és vasuti felügyelőség elé terjesztették kívánásaikat s panaszaikat. A döntő értekezletük ma este lesz, amelyen budapesti kiküldöttek is beszélnek. Lehet, hogy itt kimondják az általános sztrájkot.

Drágasági index

A szociáldemokrata párt debreceni titkársága most egy olyan táblázatot kimutatason dolgozik, amely feltünteti a drágaság emelkedését s ilyen arányban emelnék a munkások fizetését s ha a drágaság csökkenne, természetesen a béreket is csökkentenék. Ez nagyon megkönyvitené a feleslegessé tenni a sok békéltető tárgyalást s a bérmozgalmakat is csirájában megszüntetné.

Debreceniek autószerencsétlensége Hollandiában.

Dr Verzár Erigyes a Tisza-egyetem orvoskari dékánja, a biológiai kísérleteiről világszerte ismert tudós sürgőnyt kapott Utrechtben lakó testvérétől, hogy ott nyaraló felesége autó balesetből kifelőlág mindkét lábát eltörte. Ugyanis Verzár Erigyesné, továbbá Dalmy Berta és Szoboszlaj Erzsébet debreceni urleányok, akik a hollandiai Sves városban nyaralnak, automobilkirándulásra mentek. Egy kanyarodónál az automobil elütötte az épen arra robogó gyorsvonat. Verzárné lábát törte, Dalmy Bertának semmi baja sem történt. Verzárné tul van a veszélyen. A hír Debrecen egész uni társadalmában nagy megdöbbenést keltett. Verzár Erigyes a hír vétele után Hollandiába utazott.

Elfogadták a köztársasági törvényt

Berlin, július 12. (Wolff) A berlini 12 napos nyomdász sztrájk ma megszűnt és a lapok ismét megjelentek. A „Vorwärts”, amely a nyomdász sztrájk következményeit keresi, megállapítja, hogy a birodalmi nyomdász sztrájk következtében Németország pénzügyi helyzete csak rosszabbodott.

Berlin, jul. 12. A berlini „Mittags Zeitung” megbízható forrásból arról értesül, hogy Hintze volt miniszternek, II. Vilmos császár uralkodása alatti utolsó államtitkárnak moszkvai német nagykövetté való kinevezése küszöbön áll. Moszkva ehhez a kinevezéshez nemcsak hozzájárul, hanem azt melegen is üdvözölte.

Berlin, július 12. A birodalmi gyűlés szordán megkezdte a köztársaság védelméről szóló törvény részlete tárgyalását és nagy többséggel a kormány szövegét fogadta el. Elfogadta az első alapvető szakaszt, amely a kormány tagjainak láb alól való eltételére alakult egyesületek tagjait kemény büntetéssel sújtja.

Berlin, július 12. A szerda délig beérkezett jelentések arra vallanak, hogy a rendőrségnek Rathenau üldözött két gyilkosát eddig még nem sikerült elfogni.

Hága, jul. 12. A magántulajdon ügyében kiküldött bizottság mai ülésén Livinov a magán tulajdon visszaállítására és a tulajdonosok kártalanítása kérdésében előadott elutasító álláspontját még élesebb formában fenntartotta. A bizottság elnöke a bizottság tagjai nevében a tárgyalás folytatását hiábavalónak mondotta. Az oroszok kijelentették, hogy a tárgyalás megszakításáért való felelősséget a hatalmakra hárítják.

A Baross-Szövetség közgyűlése

A Baross-Szövetség most vasárnap f. hó 16-án a Kereskedő Társulat dísztermében délelőtt 10 órai kezdettel tartandó közgyűlésére Budapestről is részt vesznek Rausch Aladar elnökön és dr. Kossolka János igazgatón kívül még számosan a fővárosi Baross tagok közül.

A tárgysorozat szakasos pontjain kívül a tisztikar újjaalakítása és a bankoknak mai kihitelezési rendszere és áruüzleti foglalkozásának ismeretése és megvitatása is tárgyai a közgyűlésnek.

A budapesti vendégek tiszteletére szombaton este egyszerűen társas összejövetel lesz, az Angol Királynő éttermében 8 órai kezdettel, amelyen való megjelenésre a Szövetség felkéri barátait és a vendégek jó ismerőseit s barátait is.

A vasárnap délelőtt pontosan 10 órakor kezdődő közgyűlésen a tagok és levelező tagok biztos megjelenését kéri a szövetség.

Elfogtak egy betörőbandát

A hajdumegyei Kaba, Tetétlen s a szomszédos községeket hónapok óta egy vakmerő betörőbanda tartotta állandó izgalomban, amelynek tagjai napról napra vakmerőbben ütétek mesterségüket. Most a véletlen csendőrkékre juttatta a banda két tagját,

Ugyanis a napokban újra betörték egy gazdához, akitől gyapjút loptak el. A tolvajok, Husi Gábor s Kovács

Kálmán a lopott gyapjút behozták Debrecenbe s itt értékesítették és azután vi-szárazták Kabára.

A kabai állomáson épen agyapjulozás ügyében nyomozott egy csendőr, amelynek gyanus volt a zsákokkal visszatérő két ember. Igazolatták őket s azok röviden be is ismerték a gyapju lopást s a további vállalatok során összes viselt dolgait beismerték.

Eddig 17 rendbeli lopást bizonyítottak rajuk. Kovács Kálmán s Husi Gábort beszállították a debreceni kir. ügyészség fogházába. Büneljárómuk összeállítását most folyik. Orgazdák ellen is megindult az eljárás.

NAPIREND

1922
július 13. — Csütörtök

Prot.: Jenő. Kath.: Anaklét.

Közművelődési könyvtár nyitva d. e. 8-tól este 8-ig.

Csokonai-színház este nyolc órai kezdettel „Nagymama”.

Nyári szimpad este 9 órakor a Magyar Házban.

Szepessy György kanászbojtár-festőművész képkiallítása Egyház-tér 7. szám alatt d. e. 10-1-ig, d. u. 2-7-ig.

A ker. szocialisták gyűlésén a dohánygyárban délután 3 órakor beszél Székely János volt államtitkár.

Mért drága a cukor?

Szótartottuk már azt az anomáliát, hogy a kereskedők elrakták cukorkészleteiket, mert a cukor újabb áremelkedésére spekulálnak. Fűszerkereskedőkörökben a következő információt kaptuk:

— A helyzet az, hogy az Általános Hitelbank cukorosztálya két hét óta nem adott ki egyetlen deka cukrot sem és ez az oka, hogy a kereskedőknek nincsen cukorkészleteik. A kereskedők szívesen adnák a cukrot, hiszen érdekük, mert a község, ahol cukrot nem kap, ott más árut sem vásárol. Ugyanebből a forrásból kaptuk azt az információt, hogy a hollandi import cukor, sajnos, szintén nem fog a cukor olcsóbbodására vezetni, mert kgr-ént 34-35 hollandi centbe kerül és ha a kormány el is engedi a vámot, így vámentesen 175 koronába kerül. Ehhez még 40 korona állami részesedés és a forgalmi adó járul, amivel együtt 235 korona az import cukor ára, ehhez természetesen még hozzá kell számítani a kereskedő hasznát is.

— Vitézi-szék beiktatás. Vasárnap, július 16-án Egyek községben két vitézt iktatnak be az egri káptalan által adományozott 15-15 hold vitézi telekre. A két vitéz, Orbán Sándor tiszthelyettes s Hegyi András szakaszvezető. A telekbeiktatási ünnepségen részt vesz Petry Pál hadügyminiszteri államtitkár, Egyek nemzetgyűlési képviselője, Miskolczy Lajos főispán s Vitéz Nagy Pál tábornok is.

— Névmagyarosítás. A belügyminiszter megengedte, hogy Venczák Lajos endrődi születésű, róm. kath. vallású debreceni lakos, kereskedő, hadirokkant, valamint kiskoru János, Lajos, Gyula, József, Katalin, Mária, Erzsébet, László gyermekei családi nevét Vermesre változtassa át.

HIREK

— Hat órákor csukják be az üzleteket. A debreceni kereskedők elhatározták, hogy a nagymelegre való tekintettel, üzleteiket este 6 órákor zárják be. Az élelmiszerüzletek este 7 órákor zárnak.

— A debreceni ág. hív. ev. egyházközség tanácsa július hó 14-én délután 6 órákor Miklós utca 3. szám alatt ülést tart, melyre az egyháztanács tagjait tisztelettel meghívja az elnökség.

— A Debreceni Mezőgazdasági Kamara, mely csak alig néhány hete alakult meg, máris több fontos gyakorlati mezőgazdasági kérdést vett fel munkaprogramjába. Így többek között most az üszögek terméscsökkenő hatásának korlátozására tett lépéseket s a vármegyei, mezőgazdasági bizottságokkal együtt igyekszik megállapítani, hogy az ismert rézgalic csávázási módszer elhanyagolása, vagy nem helyes végrehajtása okozza-e úgy az őszi mint tavaszi gabonafelteleinknél a különböző üszögfajták kártételeit, amelyek egyes vidéken egyenesen oly megdöbbentő károkat okoznak, hogy az már nemzeti szempontból is aggasztó. Tekintve, hogy országos átlagot véve a vett terület 5 százalékos üszögnél Csonkamagyarországon körülbelül 640 ezer mázsa csak a buzában a veszteség, a kamara határozott beavatkozásra készül, már ez év őszére, hogy egyes gazdák tájékozatlansága vagy hanyagsága ily súlyos károkat többé ne okozhasson.

— Id. Kempner Ernő meghalt. Id. Kempner Ernő, jászágigazgató, a debreceni kir. törvényszék hites gazdasági szakértője, a földbirtokrendező bizottság tagja 62 éves korában, értékes mezőgazdasági tevékenységének 41-ik évében július 9-én otthonától távol, Folyás-pusztán, agyszélhűdés következtében elhunyt. Az egész magyar gazdatiszadalom őszinte részvétellel gyászolja az elhunytat, kiben a mezőgazdasági üzemi szervezésnek egy kiváló apostolát vesztette el. A megboldogult földi maradványait a Folyás-pusztai r. k. temetőben helyezték el ideiglenesen, honnan annak idején Debrecenben levő családi sírboltjukban helyezte el a gyászoló család örök nyugalomra. A megboldogultnak sok értékes mezőgazdasági cikke jelent meg a Hajdúföldben, amely kiváló külmunkatársát gyászolja benne.

— Ösztöndíj a hadiárva és rokkantak gyermekeinek. A m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszterium hadigondozó hivatala az 1922-23. évre is pályázatot hirdetett a hadiárva és hadirokkantak gyermekeinek adományozandó ösztöndíjakra. Felhívtnak tehát mindazok a vagyontalan hadirokkantak, hadiözvegyek és gyámok, akiknek gyermekei, hadiárvai középfokú és felsőbb fiu- vagy leányiskola rendes tanulói, hogy az ösztöndíj elnyerése iránti kérvényüket a szükséges bizonyítványokkal együtt legkésőbb 1922 augusztus 31-ig dr. Kiss Sándor tb. árvaszéki ülnökhöz (Csapó u. 19. sz. I. em.) adják be. A kérvény csak az előírt úrlapon fogadtatik el. Az úrlapokhoz csatolandók a kérelem adatait igazoló okmányok. Úrlapok a tankerületi főigazgatóságnál (Püspöki palota) és a kir. tanfelügyelőségénél a vármegyházán vehetők át. Azoknak, akik már 1921-22. tanévben is élveztek ösztöndíjat, a további adományozásért újra kell folyamodniuk.

— Luxemburg nagyhercegség Debrecenben nyomoz. Rendkívül érdekes megkeresés érkezett tegnap a debreceni rendőrkapitánysághoz. A német nyelvű megkeresést a luxemburgi nagyhercegség idegeneket ellenőrző hivatala küldötte közvetlenül Debrecenbe. A borítékon a nagyhercegség címere ékeskedik, címzése a következő: Debrecen, *Hajden comitat*. A megkeresésben a luxemburgi nyilvántartó hivatal kéri a debreceni rendőrkapitányságot, hogy Kramer Dezső tiszacsegei illetőségű egyén, aki 1896 május 8-án született s atyja Kramer Samuel, anyja Gordina Szeréna, előéletét nyomozza ki. Hogy mi célból, a megkeresés nem tünteti fel. A rendőrség természetesen elaget tett a megkeresésnek, de csupán annyit sikerült megállapítani, hogy Kramer büntetlen előéletű. A választ a külügyminiszterium utján küldik el.

— Meggyulladt egy szénásszekér. Tegnap délelőtt a K. roly Ferenc József uton Vass Istvan cserei gazda szénával teli szekere eddig ismeretlen okból meggyulladt s nagy lánggal égni kezdett. A lovak a tüztől megbokrosodtak, de sikerült megfékezni s gyorsan kifogni őket. A széna teljesen a tüz martaléka lett, de erősen megrongálódott a szekér, ugyszintén a szerszámok is, amelyek a lovak kifogásánál szétváltak. Az egyik lo könnyebb égési sebet szenvedett. Valószínű, hogy a tűz a szénára ejtett cigarettától, vagy gyufavégtől keletkezett.

— Agyonlőtte magát, mert nem sikerült a vizsgálja. Magyaróvárról jelentik: György László husz éves gazdasági akadémiai hallgató hétfőn reggel lakásán agyonlőtte magát. Levelet senki számára sem hagyott hátra, de ismerősei körében az a meggyőződés, hogy tettét afeletti bánatában követte el, hogy vizsgál nem sikerült. Az akadémia vezetősege a szerencsétlen ifju haláláról azonnal értesítette édesapját, aki nyugalmazott ezredes Sopronban.

— Meglopolt színésznők. A Csokonai-színház öltözőjében a napokban lepis történt. Rónai Kató kardalosnőtől egy női fehér, himzett inget, Kálmán Mancitól egy selyem lepedőt, Kerékgyártó Olga kardalosnőtől pedig egy 18 ezer korona értékű selyemruhát loptak el ismeretlen tettesek. A rendőrség megindította a nyomozást a tolvajok kézrekerítésére. Lehet, hogy valami elkéseregett színházi rajongó követte el a lopást.

— A Vörös Kereszt választmányi ülése. Az Országos Magyar Vörös Kereszt Egylet Debrecen város választmánya július 15-én, szombaton délután 5 órákor a városháza közgyűlési termében ülést tart, amelyre a tagokat meghívja Komlóssy Dezső elnök.

— A ref. leányközépiskola (Dóczy-intézet) igazgatósága közli, hogy az I. osztályba július 15-ig bezárólag történhetnek előjegyzések a 4-ik elemi osztályról szóló bizonyítvány, keresztlevél, születési és újraoltási bizonyítvány felmutatásával. A kötelező felvételi vizsgálatról bővebb az iskolai hirdetőtáblán. A beírás szeptember 2-5. napjain lesz. Az iskola volt növendékei csak akkor jelentkezzenek. Évi tandíj a 4 alsó osztályban protestáns vallásuaknak 1000, nem prot. vallásuaknak 2000 korona. Az V-VIII. osztályban prot. vallásuaknak 1500, nem prot. vallásuaknak 3000 korona. Prot. magántanulóknak 2000; nem prot. magántanulóknak 4000 korona. Fűtési díj 300 korona. Ezenkívül vegyes és mindenkire kötelező, díjak címén 120 korona fizetendő a beírásnál. Az igazgató július és augusztus hónapban hetenként kétszer: hétfőn és csütörtökön délelőtt 11-12-ig tart hivatalos órákat. A II-VIII. oszt. növendékek az iskolai „Értesítő”-t délelőttként átvethetik a kapusnál.

Magyar Köztisztviselők Fogasztási Szövetkezetének közleménye: Kedvezményes cipők kiosztását megkezdtük, természetesen csak azok részére, akiknek már utalványuk van. Miután csak korlátozott számú cipő érkezett, felkérjük a számszerű hivatalokat, hogy több utalványt egyelőre ne is szolgáltatásnak ki. Vasutasok és vidékiek saját elosztóhelyeiken kapják meg a cipőket.

Piac-utcai üzletünkbe nagyobb évadékkal rendelkező értékes üzletvezetőt keresünk. Szakismeret nem szükséges. Cím a kiadóban.

Színház

HETI MŰSOR:

Csütörtök: A nagymama.
Péntek: A nagymama.
Szombat: A nagymama.
Vasárnap este: A nagymama.
Vasárnap délután: Sulamith.
Hétfőn: Boszorkány.
Kedden: Tatárjárás.
Szerdán: Luxemburg grófia.

Nebántsvirág. Florimond Hervé gracilisán finom, bájosan kokett és üde muzsikájú operettjét újította föl tegnap este a Csokonai színház. Kissé zavaros és egyenetlen rendezésben, ami főként a második felvonásban ejtett el sok kedves és vidám lehetőséget, a Hervé-melódia azonban Müller Mátyás dirigálásában tisztán és fiissen hatottak. Az előadásnak két vendége is volt: Győző Alfréd és Gy. Orbán Ibi s a művészpárnak kétségtelenül Győző Alfréd az erősebb tagja. Intelligens felfogás, jó beszédképesség és könnyed, közvetlen játékmód az előnyös kvalitásai s ha orgonistája egyes részletekben túlzott eszközökkel formált, néhol pedig szintelen, mégis figyelemreméltó karrikatura. Gy. Orbán Ibi kiterjedelmű és nem eléggé erős hangja nagyobb énekes szerepek vitelére nem alkalmas s bár játéka értelmes, több felfogó, mint kifejező erőt mutat: hiányzik belőle a melegség s a közvetlenség magával ragadó ereje. Heltay jó figurája és Unger rokonszenves lovashadnagya voltak ez előadás erősségei, inkább, mint a vendéggár.

Színház és mozgószínházak közleményei:

Rózsa Lili — Nagymama a Csokonai színházban. Az a páratlan érdeklődés, mely Rózsa Lili fellépte iránt a Sulamithban megnyilvánult, fokozódik most a „Nagymama“-ban. Rózsa Lili teljes művészete bontakozik ki ebben a parádés szerepben, amelyben máttól—vasárnapig játszik a Csokonai színházban. Méltán számíthat ez a kiváló művész a közönség pártfogására.

ZE ZÉ II-ik, befejező része ma, csütörtökön utoljára az Urániában, 5, 7, 9 órakor. Kedvezmény érvényes.

Péntektől Vasárnapig „Volt egyszer egy hercegkisasszony“, mese az Élet Könyvéből, Várkonyi Mihály és Claire Lotto főszereplésével az Uránia sláger.

Lengyelvér. Eschtrüth regényét I. rész A kakukfiók. II. rész Lángok lovagja, szombaton és vasárnap mutatja be az Apolló.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Piac-u. 59.

A tőzsde

Magyar korona: 37.

A tőzsde üzlet a prolongációs napra való tekintettel kissé tartózkodó hangulatban nyitott, bár a tőzsdei későbbi folyamán egyes piacokon barátságosabb hangulat mutatkozott. Végeredményben a piac hangulata fokozatosan gyengült és csupán egyes értékek tudták ma árfolyamukat megtartani.

A valutapiac a ma megrövidített üzleti idő alatt lángha volt, különösen nyugati fizetési eszközökben. A márka a berlini hírekre megszilárdult, dollárban a nyugatiakban és szokásban mindvégig a kínálat volt túlsúlyban és ezek mind kisebb-nagyobb árvesztéseket szenvedtek. A szokol árvesztése jelentős volt.

A devizapiacra a bankok tartózkodó magatartást tanusították.

Budapesti zárlat

Magyar hitel 2630, Osztrák hitel 540.
Angol-Magyar 780, Leszámitoló bank 820,
Magyar-Olasz 315, Jelz hitelbank 250,
Hazai bank 600, Salgó 14800, Rimamurányi 4175, Közuti 2020, Déli vasút 3900, Államvasút 18800, Keresk. bank 8300, Általános takarékos 1400, Pesti hazai 26500, Borsod-miskolci 4975, Concordia 3025, Budapesti gőz. 8150, Gizella 2550, Hungária 4000, Viktória 14700, Beocsini 18000, Kohó 12300, Általános kőszén 29800, Urikányi 14350, Adria 14800, Atlantic 2625, Levante 18300, Trust 3650, Ganz-Danubius 11900, Ganz villamos 20500, Lipták 498, Magy. ac. l. 3400, Schlick 1600, Wörner 860, Brassói 6850, Izzó 11200, Spodium 1975, Hazai faternu, 2775, Klotild 4400, Erdő 780, Nasci 18400, Neuschl. Licht. 505, Orsz. fa 1190, Telefon 7850.

Valuták

Napoleon 4975—5025, Angol font 5650
5700, Dollár 1305—325, Francia frank 10475—15525, Márka 267—286, Lira 5475—5875, Osztrák kor. 5-10—5.30, Kubel 2950—3050, Lei 750—67, Szokol 3225—275
Svájci frank 212.50—21350, Korona dinár 1515—1535, Lengyel marka 2350—2450.

Devizák

Amsterdam 522—0, Kopenhága 275-00,
—280-00, Krisztiania 209-00 210-00, London 5975—6025, Berlin 263-00—273-00,

Milánó 59-75—60-25, Páris 103-25—103-75,
Prága 8215—8235, Stockholm 395-00—2-00,
Svájci 258-50—259-50, Bécs 510—530, Zág-
ráb 305-00—395-00, Newyork 1310—1330,
Varsó 25-50—26-50.

Zürichi zárlat

Berlin 111,00 Holland 203-80, Newyork 522, London 2316, Páris 4210, Milánó 2340-00, Brüsszel 4230, Prága 1250-00, Budapest 37, Zág-ráb 156-00, Bukarest —, Varsó 9-00, Bécs 2-25, Osztrák lebellyegzett 2 és fél.

N. mestémpénzek piaca,

Az ezüst pénzek piacán az árakat megállapítani nem volt lehetséges. 20 koronás magyar arany 5450—5-00, Napoleon 5350 4900.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsde forgalomban az irányzat újra megszilárdult és minthogy a malmok is vásároltak a buza újra megdrágult. Megdrágult még a rozs, a tengeri és az új takarmányárpa. A malmok budapesti paritásában vettek fel néhány tételt a piacról.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 5100—150, fehérmezei 5075—5025, pestmezei 5075—5025, rozs 3950—4000, takarmányárpa 4100—800, sörárpa 4000—4010, köles 2800—2825, zab 5400—5600, tengeri 4375—4425, repce 100—115, Korpa 2950—3000.

Sertésjelentés.

Szabadvásári maradvány 1183 sertés, és 36 süldő, érkezett 247 sertés és 10 süldő, maradt 1260 sertés, eladatott 170 sertés és 46 süldő.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 220—230 könnyű 136—220.

Zártvásári maradvány 104 sertés, és 2 süldő, eladatott 25 sertés.

Árak: fiatal könnyű 180 tól feljebb.

Dollárt,

ARANY, EZÜST
pénzt, masidegen
penzt legdrágá-
ban vesz
Simon Bankiroda DEBRECEN
Kossuth-u. 11
Idegen hifizetések legolcsóbban. T. 903.

Apró hirdetések.

Apró hirdetés 10 szóig 15,
aztán szavanként 150,
vastag betűs szavak 3 K.
Vasár és ünnepnapokon
10 szóig 20 korona.

Lakótársnak

ajánlkozok butorral magá-
nos nőhöz magánosnő. —
Cím a kiadóban.

Kerítés

culépek faragására nap-
számot és segédet vagy
munkást keresek. Vár 8.

Forgács István

művész
Bádógs-u.

Ajtó-Ablak

betontépeső, tűzhely eladó.
Tisztviselőtelep 1. sz. a.
d. u. 3—5-ig.

Elveszett

hétfőn a debreceni nagy-
állomás II. o. várótermé-
ben ezüst cigarettatárcám.
Kívül 3 kutyás kép D. J.
betűkből monogramm. Be-
lül felírás: „Temesvári
galamblovó verseny. Vig-
aszverseny II. díj. Temes-
vár, 1908. IX. 30.“ Meg-
találó 2000 korona jutalom-
ban részesül. Cím a kiadó-
hivatalban.

Mosott

őcska rongyot vesz bár-
mely mennyiségben lapunk
kiadóhivatala

Használt

butorok és antik szekrény
eladók. Szent Anna-utca
5. emelet.

Bélyeggyár

és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Elcserélném

emeletes bérházamat olyan földszintes házzal, melyben csupán egy elfoglalható 5 szobás modern lakás van. Ez esetben öt szobás modern lakásomat azonnal átadnám.

CIM A HAJDUFÖLD KIADÓHIVATALÁBAN, PIAC-UTCA 59.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Részv.-T.

Készít minden a sokszorosító iparba tartozó munkát, ugymint könyveket folyóiratokat, rovatos íveket, falragaszokat, levélpapírokat, borítékokat, gyász lapokat, eljegyzési és esküvői értesítéseket, névjegyeket, báli meghívókat

Debrecen, Piacz-u. 59. sz.

Makulatur

5 kilogramos csomagon-
ként kapható lapunk ki-
adóhivatalában. Kgr 34 K.

Alkalmi vétel!

Vagyonrendezés miatt sürgősen eladó
konyhakertészetre kiválóan alkalmas kert
rajta kis lakóházzal

Nemes-utca 7.

A Nemes-utca párhuzamosan megy az
István-uttal és összeköti az Acél-utcát
és a Margit-utcát. A föld területe 950
négyzetméter. Jelenleg felesbe vankiadva.

Ára 200 ezer K

Az adásvételi ügylet megköthető
a „Hajduföld“ szerkesztőségében,
Piac-utca 59. délután 6 és 7 óra
között.

ÓLMOT

keres megvételre
lapunk kiadóhiva-
tala Piacz-u. 59.

Vasabroncs

kisebb vagy nagyobb
mennyiségben kapható
Piacz-u. 59.

Hivjon meg

ha van aranya vagy ezüstje el-
adó a legtöbbet én fizetek érte

Kramer

Simonffy
utca 17.

Tanuló lányt

felvesz lapunk kiadóhivatala fi-
zettel. Jelentkezni lehet a kiadó-
hivatalban.

Tűzgyújtó papírt

lapunk előfizetői
díjtalanul kap-
hatnak lapunk
kiadóhivatalában Piacz
59. szám alatt.